

**Josip Lisac**Odjel za kroatistiku i slavistiku  
Sveučilište u Zadru

Pregledni rad

UDK: 929 Brozović, D.

Primljeno: 17. 07. 2012.

## HRVATSKI LINGVIST DALIBOR BROZOVIĆ

### SAŽETAK

*U prilogu se obrađuje lingvistički rad Dalibora Brozovića, uz napomene o drugim njegovim znanstvenim interesima. Naglašava se njegova svestranost, obradba sociolingvističkih, genetskolingvističkih i tipoloških tema te njegovo svestrano nastojanje da se što prikladnije opiše hrvatski jezik. Ocijenjeno je da je Dalibor Brozović značajno pridonio modernizaciji hrvatskoga jezikoslovlja i da je studiju hrvatskoga jezika prišao na novim općelingvističkim osnovama. Izraziti slavist i komparatist, plodno je proučavao i druge jezik, pa je mnogo unaprijedio tipologiju standardnih jezika u svjetskim razmjerima. U njegovu radu uočljiv je širok obuhvat kompetencije, moderan pristup problematici, smjelost i lucidnost istraživačkih kombinacija, rječit i odnjevovan stil.*

**Ključne riječi:** *Brozović, genetska lingvistika, sociolingvistika, tipološka lingvistika*

Hrvatski lingvist Dalibor Brozović iskazao se tijekom svoga višedesetljetnog znanstvenog rada kao jedan od najistaknutijih hrvatskih filologa, pri čemu se osobito ističe izvanredna širina njegovih stvaralačkih interesa, bez premca u hrvatskom (a i u ostalom južnoslavenskom) jezikoslovlju. Pritom je uočljiv širok obuhvat kompetencije, moderan pristup problematici, smjelost i lucidnost istraživačkih kombinacija, rječit i odnjevovan stil. Zanimao se za sociolingvistiku, osobito za fenomen standardnih jezika, za genetsku lingvistiku, poglavito za dijalektologiju, kao i za tipološku lingvistiku. Bio je i istaknuti književni kritičar, pjesnik na esperantu, prevoditelj, leksikograf, numizmatičar, političar. Znanost je osobito zadužio na području tipologije standardnih jezika, gdje je puno obogatio pojmovni fond svjetske znanosti. Značajno je sudjelovao u modernizaciji hrvatske lingvistike u drugoj polovici 20. stoljeća, uz neke druge jezikoslovce. To je svakako bilo vrlo potrebno, jer hrvatska jezična situacija kroz povijest doista nije bila sretna. Radi se općenito o tom da je hrvatska tronarječna konstelacija vrlo komplicirana, s dosta nejasnim odnosom hrvatskih štokavskih dijalekatnih idioma prema nehrvatskim govorima štokavskih dijalekata, s uvjetima nepogodnima za stvaranje općenacionalnoga

standardnog jezika, posebno s obzirom na dugu tursku invaziju. Kad je nešto složeno, uvijek je lakše pojednostavljivati nego savjesno obraditi pa je to svakako za interpretacije hrvatskoga jezika bilo štetno. Poznato je da je uglavnom sve u ljudskim djelatnostima povezano s interesima, a u takvim prilikama uvijek ima onih koji to koriste u svom interesu, što se u hrvatskom primjeru i događalo. Nepovoljni pogledi na hrvatski jezik općenito počeli su se osjetnije mijenjati tek tridesetih godina 20. stoljeća djelovanjem Stjepana Ivšića, Blaža Jurišića, Krune Krstića i Petra Guberine, ali i u doba Brozovićeve početaka pedesetih godina 20. stoljeća situacija u hrvatskoj filologiji nije bila dobra. Svakako su tadanji lingvistički prvaci Petar Skok i Stjepan Ivšić bili svjesni slabosti mladogramatičkarskoga učenja te su ga u svom radu u stanovitoj mjeri modernizirali, ali scena – u prirodnoj usporedbi sa stanjem u svijetu – ipak nije bila najpoticajnija; hrvatsku je lingvističku misao tek trebalo osuvremeniti. U tom su smislu važne korake učinili Josip Hamm, Ljudevit Jonke, Rudolf Filipović i drugi. No, tada ulaze u znanost i mlađi ljudi, a najistaknutiji među njima (Žarko Muljačić, Dalibor Brozović, Radoslav Katičić) rade i svestrano i smjelo se uključuju u strukturalistička kretanja već razgranata u svijetu. Muljačić i Brozović prvenstveno su bili fonolozi, također sociolingvisti, Katičić prvenstveno sintaktičar, no svi oni, istaknuti opći lingvisti, pokazali su da je potrebno modernizirati hrvatsku lingvistiku u cjelini, ne tek neke njezine segmente. U tom poslu sudjelovali su i drugi, među kojima je pojava Bulczúa Lászla sigurno bila važna. Svakako je Dalibor Brozović bio među onima što su najviše pridonijeli metodološkom obnavljanju hrvatskoga jezikoslovlja i njegovu uklapanju u tadanje svjetske tijekove. Obnova je bila temeljita, a od toga je upravo studij hrvatskoga jezika imao mnogo koristi.

Glavna je značajka Brozovićeve jezikoslovnog rada podjednaki njegov interes i za genetsku i za tipološku i za sociološku lingvistiku. Najšira javnost ipak Dalibora Brozovića doživljava kao sociolingvistu, a i njegove knjige govore tomu u prilog. Ipak je potrebno reći da su i sociolingvistički radovi Brozovićeve utemeljeni s punom svijesti i o drugim znanstvenim pristupima jeziku, kako god bili oni različiti, pa i s obzirom na činjenice što zanimaju proučavatelje tipološke i genetske lingvistike, a to je u hrvatskim i u (južno)slavenskim uvjetima svakako vrlo opravdano. Sociolingvistički se pristup i poglavito interes za standardne jezike u Dalibora Brozovića javio rano (npr. u članku „Jezik i nacija“, *Pogledi*, 1, 1952-1953, br. 11) i ostao je trajnim njegovim predmetom pozornosti, što je vidljivo npr. iz rada „O jezičnoj porodici i o standardnim oblicima njegovih članova“ (*Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, sv. 5, 1964), gdje se prvi put pojavljuje Brozovićeve glasovita definicija standardnoga jezika, doduše u još nedoradeu obliku. Članak „O prirodi i funkcijama standardnog jezika“, objavljen 1961. u Budyšinu (*Lětopis Instituta za serbski ludospyt*), definicije standardnog jezika još nema, no svakako su šezdesete godine 20. stoljeća, i pod impulsima internacionalne

lingvističke teoretske misli, urodile u Brozovićeve radu bogatim plodovima koji su onda znatnim dijelom skupljeni u knjizi *Standardni jezik*, koja je opravdano imala velik odjek i u nas i u svijetu, jer je udarila temelje općoj teoriji standardnih jezika, a Zadar učinila jednim od središta lingvističke standardologije. Ta temeljna knjiga hrvatske standardologije uvodno donosi izrazito komparatističke studije „Slavenski standardni jezici i usporedna lingvistika“ te „Tipovi dvojnih i višestrukih odnosa među slavenskim standardnim jezicima“. Knjiga *Standardni jezik*, kao i časopis *Kritika* prije nje (3, 1970, br. 10), donosi i rad „O početku hrvatskoga jezičnog standarda“ pa će tako važno pitanje svakoga standardnog jezika, njegov početak, značajno obilježiti i budući Brozovićev rad, koji će se odnositi i na cjelinu hrvatske jezične povijesti. Osobito je Brozović unio novo svjetlo u tumačenje jezičnoga značenja hrvatskoga narodnog preporoda u 19. stoljeću. Po Brozovićeve mišljenju, općehrvatski standardni jezik počinje nastajati oko sredine 18. stoljeća, a do konačne je standardizacije došlo na smjeni 19. i 20. stoljeća poznatom djelatnosti tzv. hrvatskih vukovaca, Tome Maretića, Ivana Broza, Franje Ivekovića i drugih. Slične stavove o počecima standardizacije hrvatskoga jezika nekoliko je desetljeća prije Brozovića iznio Kruno Krstić („Povijesni put hrvatskoga književnog jezika“, *Hrvatska revija*, 15, 1942, br. 8). Prilog „O ulozi Ljudevita Gaja u završnoj etapi hrvatske jezične unifikacije“ (*Radovi Instituta za hrvatsku povijest*, 3, 1973) prvi put donosi Brozovićeve periodizaciju povijesnih mijena hrvatskoga jezika, a cjelovita će slika biti dobivena 1978. čuvenim velikim prinosom u knjizi *Hrvatska književnost u evropskom kontekstu*. Hrvatska jezična povijest podijeljena je u tri predstandardna razdoblja (do kraja 15. stoljeća, 16. stoljeće, 17. stoljeće i prva polovica osamnaestoga) i u tri standardna razdoblja (od sredine 18. stoljeća do preporoda, od preporoda do kraja 19. stoljeća, 20. stoljeće). Rad „Hrvatski jezik, njegovo mjesto unutar južnoslavenskih i drugih slavenskih jezika, njegove povijesne mijene kao jezika hrvatske književnosti“ zapravo je sinteza suvremene hrvatske sociolingvistike, a novije se povijesti hrvatskoga književnog jezika obično utemeljuju na Brozovićevim rezultatima. Pokazuje se da je Brozović, polazeći od učenja Praške škole i osobito od Havránekova nauka, dodao mnogo novih ideja stvaralački ih primjenjujući prvenstveno na proučavanje hrvatskoga jezika. Zanimljivo je da je Brozoviću književnost najvažnija komponenta kad je o standardnom jeziku riječ, poglavito u ranim razvojnim fazama standardnoga jezika, ali, po njegovu mišljenju, beletristika nema dominantnu ulogu u standardnom jeziku. Posebno se je vraćao tezi da su genetska, tipološka i sociološka lingvistika različite lingvistike, s različitim interesima i s različitim kriterijima. Za standardni jezik, po Brozovićeve gledanju, značajni su kriteriji njegova priroda kao komunikacijskog i ekspresivnog instrumenta određene civilizacije, njegove funkcionalne kvalitete kao takva instrumenta te karakter civilizacije o kojoj se radi. Prvi je Brozović uznastojao

opisati standardnost slavenskih standardnih jezika iskazujući to brojkama te tako unapređujući i spoznaje do kojih je došao Havránek. Mnogo je Brozović pisao i o varijantama držeći da su one prilagodba jedinstvenog standardnog jezika tradicijama i suvremenim potrebama nacije pa se i zakonito javljaju u nacionalno nehomogenim standardnim jezicima. Drži Brozović da je nacionalno nehomogen jezik apstrakcija, a da se on stvarno ostvaruje samo u varijantama.

Problematicu hrvatskoga književnog jezika i standardne novoštokavštine uopće obrađivao je Dalibor Brozović u dugu nizu jedinica, no brojem i značenjem izdvajaju se prilozi o fonologiji. Autorom je prve matrice alofona jednoga jezika u svjetskim razmjerima [„O alofonskoj problematici u hrvatskoj ortoepiji (Fonemi i alofoni u standardnome hrvatskosrpskom jeziku“), *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, 9, 1972] pa je i autorom *Fonologije hrvatskoga standardnog jezika*, Zagreb, 2007. Tu je naš fonolog harvardskoga, jakobsonovskoga tipa, postavio neka pitanja što se prije njega nisu uočavala i na njih davao pouzdane odgovore.

Brojni su i Brozovićeви akcentološki prinosi, pri čemu treba istaći da se s uspjehom borio za normiranje i priznavanje hrvatskih naglasaka u hrvatskim priručnicima i u ostaloj znanstvenoj literaturi. U tom smislu važan je njegov osvrt („Uz jedno vrijedno, ali i kontroveržno akcentološko djelo – razmišljanja o genezi, sustavu i normi“, *Jezik*, 19, 1971-1972, br. 4-5) na djelo Josipa Matešića *Der Wortakzent in der serbokroatischen Schriftsprache* gdje se ističe kako se ne može izgraditi općehrvatskosrpski akcenatski sustav, jer je on ili hrvatski ili srpski. K tomu, istočnijim srpskim govorima ne može hrvatska strana priznati „toskanski“ karakter, jer na hrvatsku uporabnu normu utječu zapadni i središnji novoštokavski govori, ostali ne. Međutim, osobito je važan Brozovićev akcentološki rad „Daničićevo mjesto među istraživačima (i sudionicima) povijesti srpskoga i hrvatskoga jezika (s osobitim obzirom na akcent)“, *Zbornik o Duri Daničiću*, Zagreb-Beograd, 1981. To je uopće jedan od najznatnijih njegovih znanstvenih prinosna.

Među radovima o morfologiji ističe se prinos „O suvremenoj morfološkoj normi hrvatskoga jezičnog standarda i o morfološkim značajkama standardne novoštokavštine uopće“, *Jezik*, 24, 1976-1977, br. 1, 2, 3. Nezanemariv je i Brozovićev rad jezičnosavjetničkoga tipa. Mnogo se bavio i pravopisnom problematikom, prisutnom u njegovu radu već od početaka objavljivanja, npr. „Neki etnici u novom izdanju Pravopisa“, *Jezik*, 1, 1952-1953, br. 2. U Brozovićevoj knjizi *Prvo lice jednine* obrađuju se mnoge teme, a pravopisna je problematika najzastupljenija.

Izvanredan slavist, Brozović je dao važnih radova i o ostalim slavenskim jezicima, poglavito o makedonskom, slovenskom, crnogorskom, češkom i lužičkosrpskim jezicima. Uz razne druge slavenske idiome, razumije se, Brozović obrađuje i starocrkvenoslavenski i praslavenski pa i supstandardne i interdijalekatske idiome u

slavenskom jezičnom svijetu. Zanimali su ga baltički jezici, esperanto, standardizacija jezika u zemljama Trećega svijeta, afrički jezici, jezici u Africi, jezici za Afriku, indijski elementi u indonezijskim jezicima, malajo-polinezijski jezici, romski jezik itd. O svima njima znalački je pisao. Kad je već o standardnim jezicima riječ, osobito je vrijedno spomenuti rad „O tipologiji standardnosti u zajednicama blisko srodnih jezika – na primjeru slavenske, germanske i romanske jezične zajednice“, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, 13, 1975. Veliko je značenje i njegova priloga „Za tipologiju mogućih odnosa između ljudskih jezika i kolektiva prema genetskolingvističkim, sociolingvističkim, etnološkim i sociološkim kriterijima uspoređivanja“, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, 24, 1985. Trajno je Dalibor Brozović posvećivao pozornost lingvističkoj terminologiji, a vrlo je znatan njegov doprinos za rječnik slavenske lingvističke terminologije objavljen u Pragu u dva sveska, 1977. i 1979. Tu su rubriku standardne novoštokavštine izradili Dalibor Brozović i Pavle Ivić.

Drugo je veliko područje Brozovićeve rada genetska lingvistika, a tu je riječ o dijalektologiji i o poredbenoj lingvistici, čemu slobodno možemo pridodati i lingvističku geografiju. Prvenstveno je zainteresiran za cjelinu srednjojužnoslavenskoga dijasistema pa je u tom smislu naročito plodno njegovo zalaganje za primjenu strukturalnih i genetskih kriterija u klasifikaciji dijalekata te jezične cjeline („O strukturalnim i genetskim kriterijima u klasifikaciji hrvatskosrpskih dijalekata“, *Zbornik za filologiju i lingvistiku*, 3, 1960). Dijalektološke zasluge odnose se ipak većinom na proučavanje štokavštine, a posebno je važno Brozovićevo uočavanje i dokazivanje da je istočnobosanski (ijekavsko-šćakavski) poseban štokavski dijalekt (*Hrvatski dijalektološki zbornik*, 2, 1966). Dragocjena je Brozovićeve disertacija o govoru u dolini Fojnice objelodanjena 2009. u *Hrvatskom dijalektološkom zborniku*, br. 13. Konstantno su ga osobito zanimali bosanski govori, u okviru projekata i izvan njih pa je uz Asima Pecu najzaslužniji proučavatelj govora u Bosni i Hercegovini, svakako znanstveno najprodorniji. Za hrvatsku filologiju naročito su značajni radovi u kojima se pouzdano određuje predmigracijsko dijalekatno stanje, npr. gdje se u srednjem vijeku govorilo hrvatski i o kakvim se upravo dijalekatnim fizionomijama radilo. Tu je poglavito važno uočavanje značenja staroga (predmigracijskoga) zapadnoštokavskoga narječja, one skupine dijalekata što je imala znatnih veza s čakavskim i kajkavskim narječjem. Riječ je o narječju što je na razvojnome startu bilo jedinicom ravnopravnom s kajkavštinom, čakavštinom i istočnom štokavštinom. I u dijalektološkom smislu važna je knjiga *Jezik, srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski*, napisana u suradnji s Pavlom Ivićem. Tu su Brozovićeve sintetski prikazi čakavskoga i kajkavskoga narječja, uz uvod i obradbu standardne novoštokavštine. Podijelio je i čakavštinu i kajkavštinu na šest dijalekata te iznio glavne značajke tih

narječja. Izrazit slavist i komparatist, 1963. je objavio rad „O usporednom i tipološkom proučavanju slavenskih jezika i dijalekata i o problemu njihova klasificiranja“, *Zadarska revija*, 12, 1963, br. 2.

Veoma je velik Brozovićeve rad u okviru lingvističke geografije, ponajprije u izradbi lingvističkih atlasa, jer je bio angažiran u mnogim projektima, u Općeslavenskom lingvističkom atlasu, u Općekarpatском dijalektološkom atlasu, u Europskom lingvističkom atlasu itd. U svim tim pregnućima Brozovićeve su zasluge goleme, od zamisli, organizacije i terenskoga rada do najzahtjevnijih poslova i uredničkih dužnosti. Takav je njegov položaj i u poznatim *Fonološkim opisima srpskohrvatskih/hrvatskosrpskih, slovenačkih i makedonskih govora obuhvaćenih Opšteslovenskim lingvističkim atlasom*, Sarajevo, 1981., a i u prvim svescima Općeslavenskoga lingvističkog atlasa. U tim djelima iznimnoga znanstvenog značenja naročito teška pitanja fonetske transkripcije (u koautorstvu) je rješavao Dalibor Brozović koji je također izrađivao i najvažnije karte OLA, tzv. svodne karte. Svesku 4a OLA posvećenu refleksima poluglasova bio je Brozović glavnim i odgovornim urednikom. Istaknute dijalektološke karte objavio je i u Europskom lingvističkom atlasu.

Spomenuli smo već i Brozovićeve interes za tipološku lingvistiku, doduše manji nego za ostala dva tipa lingvistike, ali ipak temeljit i važan isticanja. U tom smislu spominjem npr. rad „Tipološke značajke fonemskih inventara u jezicima evropskog kontinenta (Razmatranje uz Evropski lingvistički atlas)“, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, 19, 1980. Kako se tipolingvistika bavi i međujezičnim dodirima, tj. uzajamnim djelovanjem i prožimanjem jezičnih struktura i supstancija, svakako spominjem npr. Brozovićeve istraživanja jezičnih saveza, jezičnih liga, npr. „Pour une typologie des ligues de langues“, u: *Aspects of Language*, Amsterdam, 1986. Odnose među različitim tipovima lingvistike obradio je Brozović u prinosu „Sociolingvistika prema genetskoj i tipološkoj lingvistici“, *Suvremena lingvistika*, 22, 1996, 41-42.

U okvirima filoloških znanosti zapažene su i Brozovićeve obradbe raznih filoloških velikana, npr. Jurja Križanića, Vuka Stefanovića Karadžića, Đure Daničića, Vatroslava Jagića, Jana Baudouina de Courtenaya, Krste P. Misirkova, Mihovila Kombola, Stjepana Ivšića, Blaža Jurišića, Antuna Barca itd. U okviru povijesti hrvatskoga jezika zanimao ga je osobito Petar Zoranić (o njemu je objavio dva rada), također Juraj Baraković, svakako Matija Divković i drugi bosanski franjevci, Andrija Kačić Miošić, Ljudevit Gaj, Silvije Strahimir Kranjčević, Miroslav Krleža itd. Pisao je i o jeziku crnogorskoga pisca Petra Petrovića Njegoša.

Isticao se i kao književni kritičar, osobito kao proučavatelj hrvatske dijalektalne književnosti. I tu Brozović izbjegava uhodane staze i pokreće raspravu prema napretku. Dijalektalnom književnosti drži ono literarno stvaranje pisano na dijalektu koje nastaje u razdoblju kada već postoji standardni jezik i kada se na dijalektima

stvara književnost usporedna s književnosti na standardnom jeziku. Osobito je visoko cijenio *Balade Petrice Kerempuha* Miroslava Krleže, a pisao je i o pjesmi „Petar Zoranić“ Tina Ujevića. U *Antologiji novije kajkavske lirike* (Zagreb, 1958) Nikole Pavića Brozovićeve je uvodna studija „O modernoj hrvatskoj dijalektalnoj poeziji“. Tu je problematiku obradio i u radu „O karakteru kašupske književnosti“, *Studia z filologii polskiej i słowiańskiej*, 5, 1965.

Mnogim piscima prikazivao je mladi Brozović knjige, uvijek obaviješteno, s dobrim osjećajem za umjetninu, pouzdano u ocjeni. Ističu se kritike pjesničkih zbirki mnogih autora (Dobriša Cesarić, Salih Alić, Zlatko Tomičić, Miroslav Feldman, Boro Pavlović, Marin Franičević, Drago Gervais, Josip Pupačić, Miroslav Slavko Mađer, Srećko Diana, Tin Ujević), ali i druge kritike o knjigama Gustava Krkleca, Stanislava Šimića, Vjekoslava Kaleba, Jakše Kušana itd. Među stranim piscima najčešće se Brozović bavio Majakovskim kojega je i prevodio. Dosta je pisao i o hrvatskim književnim povjesničarima, među kojima je osobito cijenio Mihovila Kombola.

Bavio se prevodjenjem, npr. s bugarskoga, makedonskoga, ruskoga, ukrajinskoga, poljskoga, češkoga, egipatskoga i engleskoga na hrvatski te s hrvatskoga i makedonskoga na esperanto. U literaturi je ocijenjeno da je Brozovićev prijevod Cesarićeve „Povratka“ na esperanto upravo neodoljiv. U kritici su hvaljene i njegove pjesme na esperantu, uvrštavane i u antologije, a spominje se i autorska poezija na materinskom jeziku. Sva su ta pjesnička pregnuća nastajala u mladim autorovim danima.

Javlja se sociološkim raspravama, osobito, pak, numizmatičkima. Autorom je akribičnoga djela *Kune i lipe: novac Republike Hrvatske*.

Učio je Dalibor Brozović u jezikoslovlju od mnogih, kako hrvatskih tako i stranih učenjaka, ali je uvijek bio originalna znanstvena pojava. Relativno je često polemizirao nastojeći doći do što boljih rješenja i boreći se odlučno za svoje stavove.

Dalibor Brozović stvorio je golem znanstveni opus. Silno znatiželjan, nije se dao obuzdati i zaustaviti samo na manjem broju znanstvenih područja. Studij hrvatskoga jezika postavio je na nove osnove, ali do obuhvatnijih sinteza na mnogim područjima ipak nije došao, iako je za to bio izvrsno pripremljen. Prepun obveza, sudjelovao je i u organiziranju niza znanstvenih skupova i okupljanja, kao i u uredništvima raznih edicija. Sve to pokazuje kako je Dalibor Brozović radio mnogo i darovito, kako je unapređivao filološku znanost na svim područjima kojih god se ozbiljnije dotakao, kako je činio teoretske napore ne bi li valjano protumačio i hrvatski jezik i druge jezike, kako je stvarao jezikoslovno pojmovlje za to i kako je nastojao da to i drugi razumiju, makar na to i ne bili uvijek najspremniji i najraspoloženi. Jedan od sastavljača glasovite *Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika iz 1967.*, svoje je sposobnosti ustrajno razvijao i radišno primjenjivao koristeći u mjeri

svojih snaga hrvatskoj filologiji. Stvorio je djelo koje je na neki način duhovna mapa jednoga maksimalno radoznala čovjeka, djelo što svjedoči i o radu i o talentu jednoga od najvećih hrvatskih jezikoslovaca dosad, koji je uza sve drugo svojim filološkim naporima ustrajno zalijevao korijenje hrvatskoga narodnog života.

### **Literatura**

Lisac, J. (2009) Dalibor Brozović – profesor i znanstvenik. U: Mrdeža Antonina, D. (ur.), *Zadarski filološki dani II. Zbornik radova*, Zadar, Sveučilište u Zadru, str. 335-342.

Lisac, J. (2011) Dalibor Brozović i hrvatski književni povjesničari, *Mogućnosti*, 58 (7-9): 99- -106.

Samardžija, M., Pranjković, I. (2006), (ur.), *Hrvatski jezik u XX. stoljeću*, Zagreb, Matica hrvatska.

Rašić, N. (2009) Lingvist na posebnu zadatku: Dalibor Brozović kao interlingvist, esperantolog i esperantist. U: Mrdeža Antonina, D. (ur.), *Zadarski filološki dani II. Zbornik radova*, Zadar, Sveučilište u Zadru, str. 469-521.

### **Josip Lisac**

Department of Croatian and Slavic Studies  
University of Zadar

## **CROATIAN LINGUIST DALIBOR BROZOVIĆ**

### **Summary**

*The article analyses the linguistic oeuvre of Dalibor Brozović with additional comments on his various scientific interests. What is emphasized is his versatility, his work in sociolinguistics, genetic linguistics and linguistic typology, as well as his various efforts in suitably describing the Croatian language. It is found that Dalibor Brozović has contributed considerably to the modernization of Croatian linguistics, and that he approached the study of Croatian from a new general linguistic framework. An expert in Slavonic Studies and Comparative Linguistics, he was successful in studying other languages as well, contributing on a global level to the field of standard language typology. His oeuvre is marked by a wide area of competence, a modern approach, daring and lucidity in research techniques, and ean laborate and delicate style.*

**Key words:** *Brozović, genetic linguistics and linguistic typology, sociolinguistics*